

Traumer og psykosocial støtte

Livet går videre, 21. marts 2024

DRU DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

Mads Ted Drud-Jensen | Center for Udsatte Flygtninge

Program

17:00-18:00   **Flugt, eksilstress og vilkår i Danmark**
Eksilstress, traumer og PTSD
Råd til mødet med personer berørt af traumer

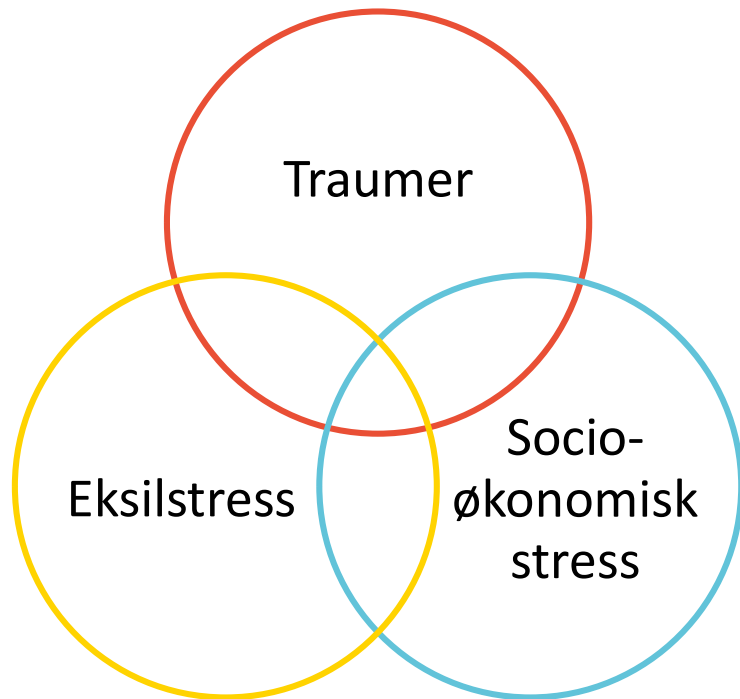
Flugt, eksilstress og vilkår i Danmark

Alle flygtninge er rystede

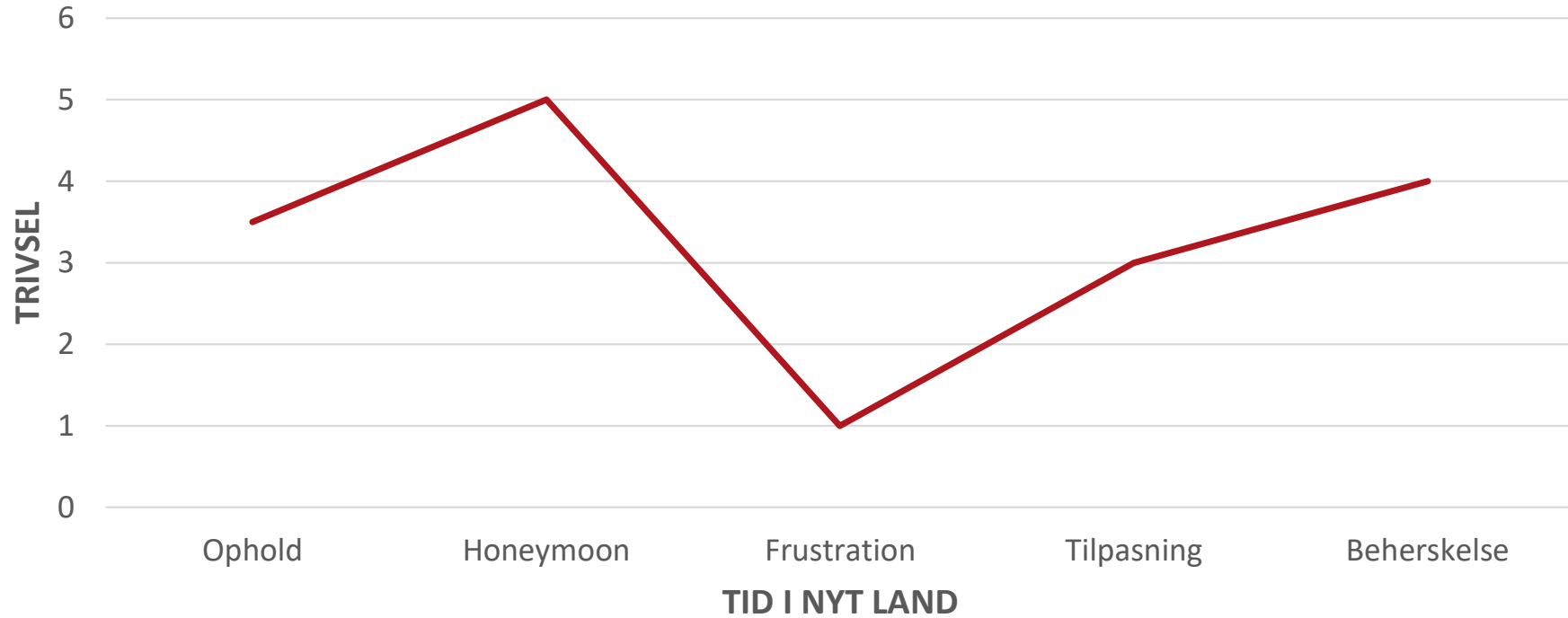

- Oplevet ekstreme forhold
- Tab og afsavn
- Fundamentalt ændret livssituation
- Kulturelle forskelle
- Minoritet
- Klient

Flygtninges udfordringer hænger sammen

Tilpasning og sårbarhed i eksil

Rettigheder og vilkår under pres

- Hyppige lovændringer
- Midlertidighed & hjemsendelse
- Lave ydelser
- Flere optjeningsprincipper på velfærdsydelser
- Negativ diskurs om flygtninge

- Nye kriser i eksil (corona, Iran, Ukraine, Gaza...)

Eksilstress, traumer og PTSD

Hvorfor fokus på traumer og PTSD?

- Ca. 30-45% af flygtninge i Danmark er berørt af traumer. Ny forskning: 43% af syriske flygtninge har PTSD. 25 % af ukrainske flygtninge rapporterer symptomer svarende til PTSD.
- International forskning: 13-25% af flygtninge har PTSD
- Under 10% af flygtninge i behandling for PTSD er i arbejde
- I gennemsnit har Flygtninge med traumer, der modtager behandling, været i Danmark i 14½ år
- Kommunernes indsats for at afdække traumer hos flygtninge er mangelfuld

PTSD – Post-Traumatisk Stress Disorder

Begivenheden

Reageret med intens frygt, hjælpeløshed og rædsel

Genoplevelsesfænomener

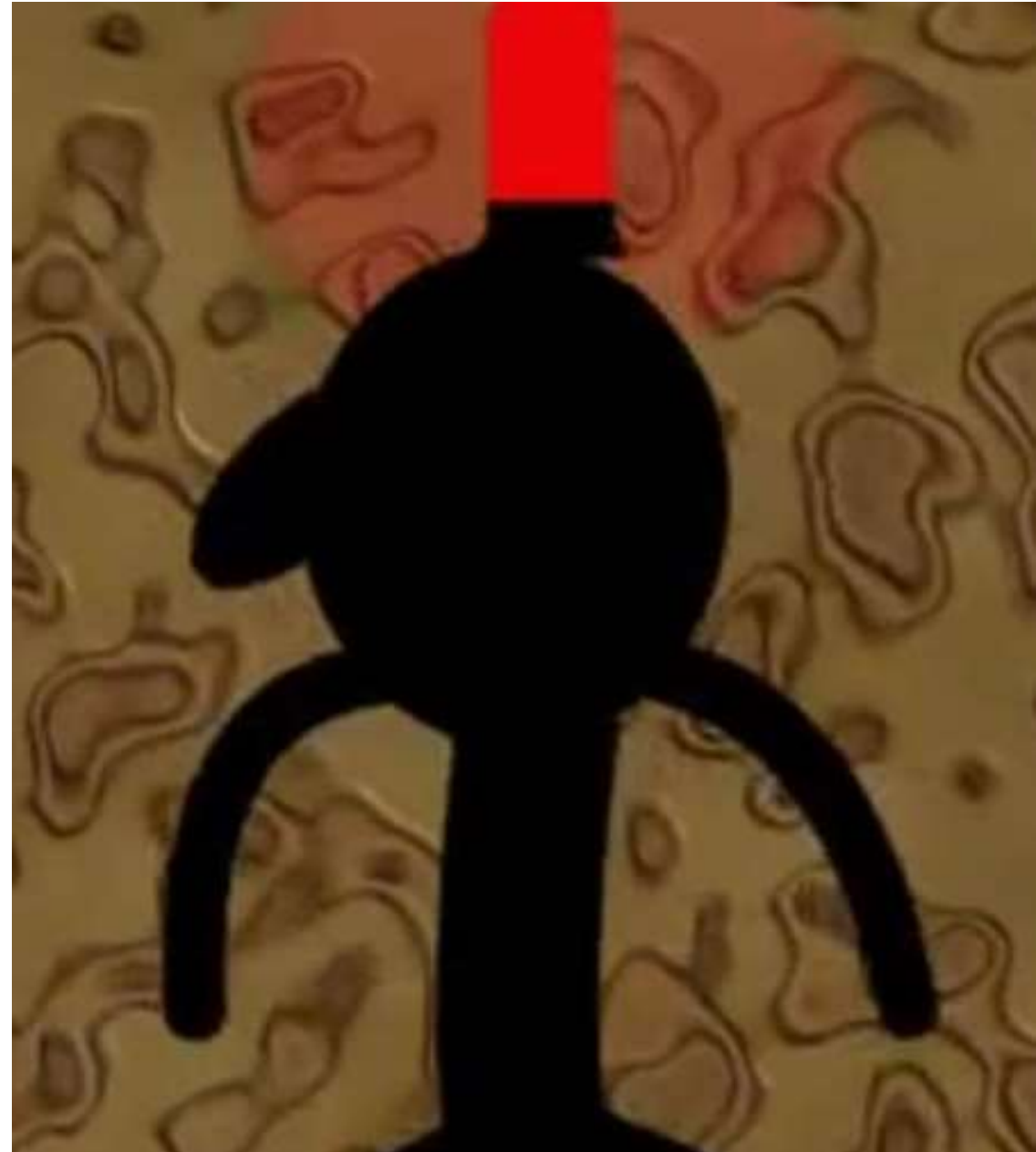
Mareridt, flashbacks

Undgåelsesadfærd

Undgår indtryk, der minder om begivenheder, eller generel følelsesmæssigt lammelse

Øget stress

Søvn, humørsvingninger, manglende koncentration og indlæring, overreaktioner

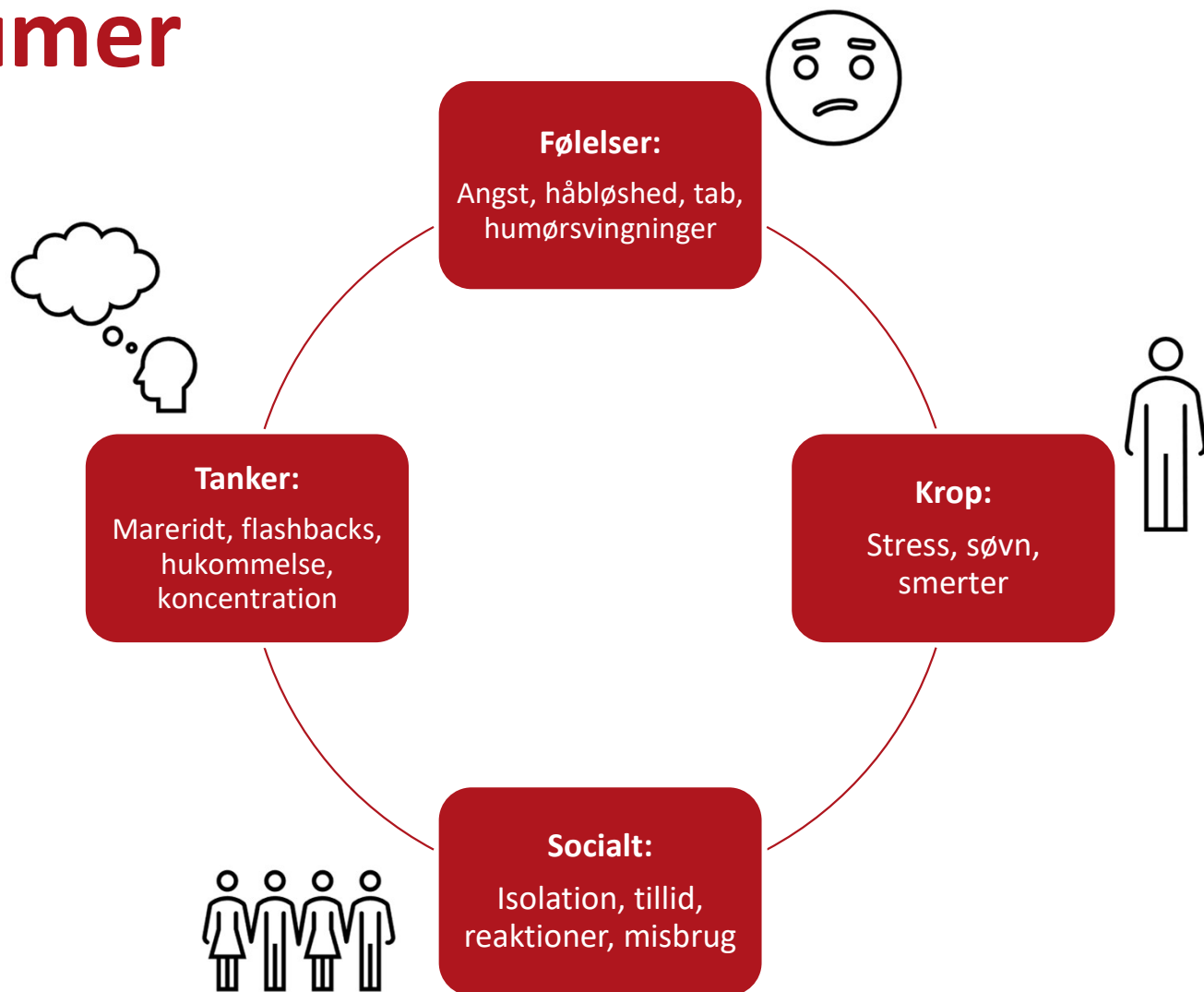
Film: Traumer i hjernen

<https://integration.drc.ngo/vores-arbejde/center-for-udsatte-flygtninge/film-om-flygtninge-og-traumer/>

Stress og traumer

Normale reaktioner på
unormale begivenheder

Hverdag og vilkår i Danmark er afgørende

Risikofaktorer, hvad er skidt?

- Usikkerhed omkring ophold
- Adskillelse fra familien
- Manglende netværk
- Lav socioøkonomisk status i eksillandet
- Tab af status
- Sprogvanskeligheder
- Oplevet diskrimination

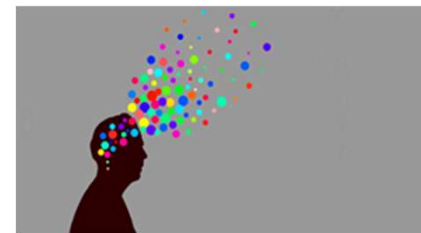
Beskyttelsesfaktorer, hvad er godt?

- Familiesammenføring og nærhed til familie
- Netværk
- Beskæftigelse / uddannelse
- Sprogkundskaber
- Egen varig bolig
- Adgang til sundhedsydelser
- Coping-strategier

Refleksioner eller spørgsmål?

Indtil nu:

1. Hvad har været nyt for mig?
2. Hvad kan jeg bruge som frivillig?
3. Hvilke yderligere spørgsmål har jeg?

Mødet med personer berørt af traumer

Frivilliges møde med traume-ramte

- **Det almenmenneskelige møde**
  - Ligeværdighed og anerkendelse
- **Behovet for normalitet**
  - Mulighed for socialt samspil
  - Spejling
- **Kan give ekstra overskud**
  - Et frirum
  - Praktisk hjælp

Gode råd til mødet

Traumer kan tænkes som indre kaos – bidrag til at skabe ydre ro

- Vær stabil og tålmodig
- Vær tydelig om din rolle og lad person beholde ansvar for eget liv
- Tænk i trygge rum og rammer
- Forbered person grundigt på, hvad der skal ske
- Bidrag til at skabe forudsigelighed
- Vær opmærksom på forskellige reaktioner (inkl. mulige 'triggere') og behov
- Mød traume-ramte som mennesker, ikke som diagnoser (*don't worry*)

De svære historier

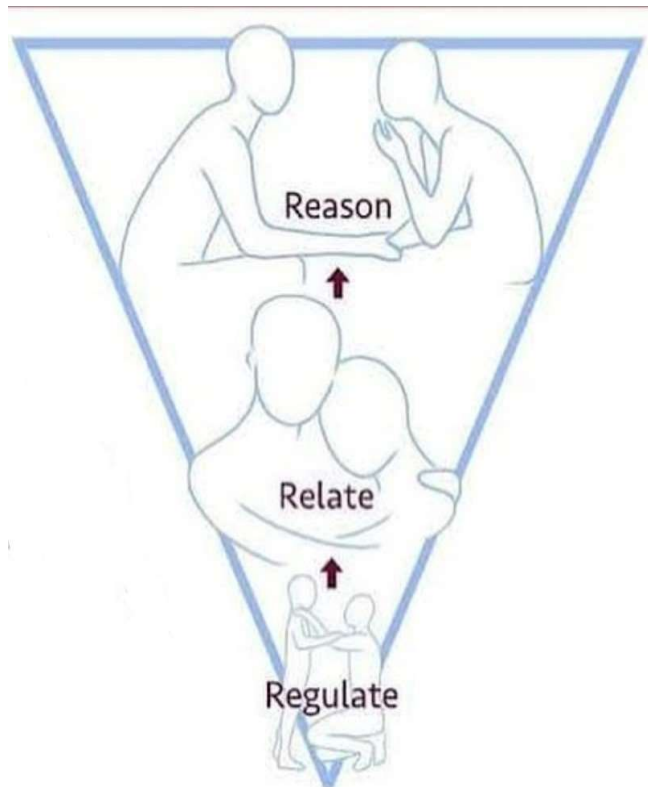
Obs på den anden

- Vær opmærksom på – og respektér – den andens grænser
- Giv plads og lyt nærværende
- Spørg evt. til handling/strategi
- Ok ikke at have en løsning
- Vær anerkendende
- Tilbage på sporet, land samtalen

Obs på dig selv

- Husk rolle som frivillig – ikke behandler, mor eller far
- Mærk efter hvor grænsen går for dig og i situationen
- Pas på overidentifikation eller distancering – det gode empatiske ståsted
- Bidrag med roligt nervesystem

Regulere – Relatere – Reflektere

- Bidrag selv med et roligt nervesystem (spejling)
- Eksempel på regulering: Hvis for meget stress – lav noget fysisk, gå en tur, kør en tur
- Eksempel på relatere: Giv også noget af dig selv, ok bare at være sammen

Gode råd

Daglige
rutiner

Fysisk
aktivitet

Socialt
samvær

God søvn

Tal med
andre om det

Søg hjælp

Refleksioner eller spørgsmål?

1. Hvad tager jeg med mig fra i dag?
2. Hvilke yderligere spørgsmål har jeg?

Center for Udsatte Flygtninge

www.integration.drc.ngo/cuf

Tak for ordet!
mads.drud-jensen@drc.ngo